

Problematika evidence dlouhodobého majetku ve firmě XYZ s.r.o.

Tomáš Švub

Bakalářská práce
2012

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš ŠVUB**

Osobní číslo: **M09132**

Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Problematika evidence dlouhodobého majetku ve firmě XYZ s.r.o.**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě kritické literární rešerše zpracujte základní poznatky o problematice evidence dlouhodobého majetku.

II. Praktická část

- Analyzujte evidenci dlouhodobého majetku v dané firmě.
- Rozeberte současný způsob evidence dlouhodobého majetku ve firmě.
- Navrhněte zlepšení evidence dlouhodobého majetku v dané firmě.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PILAŘOVÁ, I. Účetnictví podnikatelských subjektů. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 138 s. ISBN 978-80-7357-617-2.
PASEKOVÁ, M. Účetní výkazy v praxi. Praha: Kernberg Publishing, 2007. 210 s. ISBN 978-80-903962-6-5.
RYNEŠ, P. Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2011. Vyd. 11. Olomouc: ANAG, 2011. 1032 s. ISBN 978-80-7263-633-4.
SEDLÁČEK, J. Základy finančního účetnictví. Praha: Ekopress, 2005. 331 s. ISBN 80-86119-95-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **2. dubna 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2012**

Ve Zlíně dne 2. dubna 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a použité informační zdroje jsem citoval;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 18. 5. 2012

.....
Svatopluk Tomášků

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této práce je objasnění problematiky evidence dlouhodobého majetku. Na začátku práce jsou shrnuty teoretické poznatky, které s touto problematikou souvisí. Na tyto poznatky je navázáno praktickou částí, kdy je analyzován současný stav a způsob evidence dlouhodobého majetku v konkrétní společnosti XYZ. Na základně provedené analýzy jsou v závěru práce vytvořeny návrhy a doporučení na zlepšení či odstranění problému v dané problematice.

Klíčová slova: dlouhodobý majetek, odpis, ocenění, evidence, pořízení, vyřazení, pořizovací cena,

ABSTRACT

Purpose of this bachelor thesis is to explain the problematique of registering long-term assets. In the first part of my work I have summarized theoretical knowledge that is needed to understand. Then I follow the theory with my practical part which concentrates on analysis of current ways of registering long-term assets in XYZ company. In the last part, based on the results of my analysis I provide suggestions and recommendations to eliminate problems related to this problematique.

Keywords: Long-term assets, Depreciation, Valuation, Registering, Acquiring, Cost

Rád bych poděkoval všem, kteří mi věnovali čas a trpělivost během zpracování této bakalářské práce. Mé díky patří především paní Mgr. Evě Kolářové Ph.D. a panu Ladislavu Kepprtovi za rady a čas, který mi poskytli při zpracování této bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DLOUHODOBÝ MAJETEK	12
1.1 DLOUHODOBÝ HMTNÝ MAJETEK	12
1.1.1 Pozemky	12
1.1.2 Stavby.....	12
1.1.3 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	13
1.1.4 Pěstitelské celky trvalých porostů	13
1.1.5 Dospělá zvířata a jejich skupiny	13
1.1.6 Jiný dlouhodobý hmotný majetek	14
1.1.7 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek.....	14
1.1.8 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek.....	14
1.1.9 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku.....	14
1.1.10 Drobný hmotný majetek.....	14
1.2 DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK.....	15
1.3 DLOUHODOBÝ MAJETEK FINANČNÍ.....	15
2 POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	16
2.1 ZPŮSOBY POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	16
3 OCENĚNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	17
3.1 ZPŮSOBY OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU	17
3.1.1 Pořizovací cena	17
3.1.2 Ocenění ve vlastních nákladech	18
3.1.3 Reprodukční pořizovací cena	18
3.2 ZPŮSOBY OCEŇOVÁNÍ FINANČNÍHO MAJETKU	19
3.2.1 Ocenění k okamžiku pořízení.....	19
3.2.2 Ocenění k rozvahovému dni.....	19
4 EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU	21
4.1 INVENTÁRNÍ KARTA	21
5 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	23
5.1 DAŇOVÉ ODPISY DLOUHODOBÉHO HMTNÉHO MAJETKU	23
5.1.1 Odpisový plán	23
5.1.2 Rovnoměrná metoda odpisování.....	24
5.1.3 Zrychlená metoda odpisování	26
5.1.4 Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku	27
5.2 DAŇOVÉ ODPISY DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO MAJETKU.....	28
5.2.1 Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku	29
5.3 ÚČETNÍ ODPISY DLOUHODOBÉHO HMTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU	29
5.3.1 Odpisovaný a neodpisovaný hmotný majetek.....	30
5.3.2 Metoda časová.....	31
5.3.3 Metoda výkonová.....	31
6 VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	32

6.1	ZPŮSOBY VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	32
6.1.1	Vyřazení po uplynutí doby životnosti	32
6.1.2	Vyřazení prodejem	32
6.1.3	Vyřazení darováním	32
6.1.4	Vyřazení v důsledku manka a škod.....	32
II	PRAKTICKÁ ČÁST	34
7	PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI.....	35
8	POŘÍZENÍ MAJETKU	36
8.1	EKONOMICKÝ SOFTWARE	36
9	EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	38
9.1	HISTORIE EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU	38
9.2	SOUČASNÁ EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU	40
10	STRUKTURA DLOUHODOBÉHO MAJETKU VE SPOLEČNOSTI	43
10.1	DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	44
10.2	DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK.....	45
10.3	DROBNÝ HMOTNÝ MAJETEK	46
11	ODPISY DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU	48
11.1	ÚČETNÍ ODPISY	48
11.2	DAŇOVÉ ODPISY	48
11.3	TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ	49
11.3.1	Ukázka rozdílnosti odpisů.....	50
11.3.2	Obtížné řazení majetku do odpisových skupin	52
11.4	ODPISY DLE MEZINÁRODNÍCH ÚČETNÍCH STANDARDŮ	53
12	SHRNUTÍ.....	54
13	NÁVRH NA ZLEPŠENÍ.....	55
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM GRAFŮ	62

ÚVOD

Problematika dlouhodobého majetku jako takového a činností s ním souvisejících musí být známa snad v každém, byť sebemenším podniku. Vždy je k tomu, aby podnik fungoval, potřeba nějakého dlouhodobého majetku, ať už je to budova, ve které podnik sídlí, stroje na kterých se v podniku vyrábí, či počítač, na kterém pracuje sekretářka. Základní definicí dlouhodobého majetku, kterou všeobecně známe, je, že má dobu použitelnosti delší než jeden rok, výdaje na jeho pořízení jsou vyšší než účetní jednotkou stanovená částka a v podniku se opotřebovává. V následující práci si však vysvětlíme, že to není zdaleka tak jednoduché, a že problematika evidence dlouhodobého majetku může být mnohem složitější a obsáhlejší.

V teoretické části práce si nejprve definujeme, co to vůbec dlouhodobý majetek je a co se s ním v podniku děje. Postupně bychom si měli projít celý cyklus, kterým dlouhodobý majetek v podniku prochází. Nejprve se pokusíme popsat si jednotlivé způsoby pořízení tohoto majetku, dále by mělo následovat zařazení majetku a jeho samotná evidence. V průběhu životnosti se dlouhodobý majetek postupně opotřebovává. Popíšeme si tedy problematiku odpisování, a jaké jsou jeho jednotlivé druhy. V závěru teoretické části, stejně jako na konci použití dlouhodobého majetku bychom si měli objasnit problematiku vyřazování dlouhodobého hmotného majetku

Po objasnění všech teoretických poznatků pustíme do části praktické. V úvodu si krátce představíme společnost, o které je tato práce zpracovávána. Po představení si popíšeme historický vývoj problematiky evidence majetku ve společnosti XYZ, až po současnost a přejdeme na část nejdůležitější. Tou je samotný rozbor evidence a struktury dlouhodobého majetku ve společnosti, kterou si graficky znázorníme a poté slovně okomentujeme. Následovat bude problematika odpisování majetku ve společnosti. Výsledkem analýzy by potom měl být návrh, kde a v jakých oblastech má společnost v dané problematice rezervy a co by mohla v této souvislosti dělat lépe.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DLOUHODOBÝ MAJETEK

Problematika dlouhodobého majetku jako takového se řídí zejména zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Ten od roku 1991, kdy probíhala reforma českého účetnictví, prošel různými změnami v rámci znění pozdějších předpisů až do současné podoby. Dále potom Českými účetními standardy, které navazují na zákon o účetnictví a k němu prováděcí vyhlášky. Po vstupu České republiky do EU se problematika dlouhodobého majetku může řídit také mezinárodními účetními standardy IFRS. V těchto standardech je tato problematika poměrně roztržena, protože je zde členění dle účelu pořízení, nikoli podle druhu aktiva. Za základní standard však v této oblasti můžeme považovat IAS 16. IAS je potom starší označení mezinárodních účetních standardů, které se však stále používá. (Muzikář, 2010)

1.1 Dlouhodobý hmotný majetek

1.1.1 Pozemky

Zde jsou zahrnuty veškeré pozemky, které má účetní jednotka ve vlastnictví, bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti. Pokud je však předmětem činnosti účetní jednotky nákup a prodej nemovitostí, může být pozemek evidován jako zboží – účetní jednotka jej nepoužívá ani nepronajímá. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.2 Stavby

Zde jsou zahrnuty bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti:

- a) stavby včetně budov, důlní díla a důlní stavby pod povrchem, vodní díla a další stavební díla podle zvláštních právních předpisů,
- b) otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť,
- c) technické rekultivace, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- d) byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky podle zvláštního právního předpisu. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.3 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí

Tato položka obsahuje:

- a) předměty z drahých kovů bez ohledu na výši ocenění,
- b) samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou, a to při splnění povinností stanovených zákonem, zejména respektováním principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok nevykázané v této části Samostatné movité věci a soubory movitých věcí se považují za drobný hmotný majetek, o kterém účetní jednotka účtuje jako o zásobách. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

Položka stavby a také položka samostatné movité věci a soubory movitých věcí dále obsahuje technické zhodnocení:

- a) k jehož zúčtování a odepisování je oprávněna jiná účetní jednotka než vlastník majetku, a to od částky stanovené zákonem o daních z příjmů,
- b) drobného hmotného majetku od částky technického zhodnocení stanovené zákonem o daních z příjmů. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.4 Pěstitelské celky trvalých porostů

Zde jsou obsaženy:

- a) ovocné stromy nebo ovocné keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 hektaru v hustotě nejméně 90 stromů nebo 1000 keřů na 1 hektar,
- b) trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.5 Dospělá zvířata a jejich skupiny

Tato položka obsahuje dospělá zvířata a jejich skupiny (stáda, hejna), dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění, kterou si určí účetní jednotka, a to při splnění povinností stanovených zákonem, zejména respektováním principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku. O dospělých zvířatech a jejich skupinách s dobou použitelnosti delší než jeden rok nevykázaných v této položce se účtuje jako o zásobách. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.6 Jiný dlouhodobý hmotný majetek

Zde je obsaženo bez ohledu na výši ocenění následující:

- a) ložiska nevyhrazeného nerostu nebo jejich části koupené nebo nabyté vkladem jako součást pozemku po 1. lednu 1997 v rozsahu vymezeném geologickým průzkumem a za podmínky stanovené v §56 odst. 2 písm. d) a odst. 3,
- b) umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky, movité kulturní památky, předměty kulturní hodnoty a obdobné movité věci stanovené zvláštními právními předpisy, popřípadě jejich soubory. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.7 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Obsahuje pořizovaný dlouhodobý hmotný majetek po dobu jeho pořizování do uvedení do stavu způsobilého k užívání. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.8 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

Zde jsou obsaženy krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.9 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

Obsahuje kladný (aktivní) nebo záporný (pasivní) rozdíl mezi oceněním podniku nebo jeho části nabytého zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměny společnosti, s výjimkou změny právní formy a souhrnem ocenění jeho jednotlivých složek majetku v účetnictví účetní jednotky prodávající, vkládající, zanikající nebo rozdělované odstěpením sníženým o převzaté závazky. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.1.10 Drobný hmotný majetek

Účetní jednotka si sama stanoví, většinou vnitropodnikovou směrnicí, do jaké výše pořizovacích nákladů bude dlouhodobý majetek zařazovat do účtové skupiny 02 – Dlouhodobý hmotný majetek odepisovaný. Ostatní majetek, kdy bude doba použitelnosti delší než 1 rok, avšak pořizovací náklady nepřesáhnout účetní jednotkou stanovenou výši, bude po vydání do užívání účtován na nákladový účet drobný hmotný majetek. I když se o něm účtuje jako o nákladech, je tento majetek zařazen ve vlastnictví účetní jednotky a proto je nutno jej inventarizovat a evidovat. (Ryneš, 2009, s. 86)

Dlouhodobým hmotným majetkem se stávají pořizované věci uvedené do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání (způsobilost k provozu). Stejným způsobem se postupuje i v případě technického zhodnocení. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Zde řadíme především tyto položky:

1. zřizovací výdaje,
2. nehmotné výsledky výzkumu a vývoje,
3. software,
4. ocenitelná práva,
5. goodwill,
6. jiný dlouhodobý nehmotný majetek,
7. nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek,
8. poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

1.3 Dlouhodobý majetek finanční

Mezi dlouhodobý finanční majetek se řadí zejména:

1. podíly v ovládaných a řízených osobách,
2. podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem,
3. ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly,
4. půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv,
5. jiný dlouhodobý finanční majetek,
6. pořizovaný dlouhodobý finanční majetek,
7. poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

2 POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Při pořizování dlouhodobého majetku máme dvě možnosti jak tuto skutečnost evidovat. První způsob je prostřednictvím účtové skupiny 04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek, konkrétně potom na účty 041 a 042 kde se nám kumulují jednotlivé pořizovací náklady do doby, než majetek převedeme do užívání. Tímto momentem se rozumí doba, kdy majetek z účtové skupiny 04 přeúčtujeme do účtových skupin 01,02,03 či 06.

Druhým způsobem, pokud není potřeba nějakým způsobem kalkulovat pořizovací cenu z více položek, jej můžeme rovnou účtovat do majetkových účtových skupin 01, 02, 03 a 06. (Ryneš, 2009)

2.1 Způsoby pořízení dlouhodobého majetku

Pořízení dlouhodobého hmotného nehmotného a finančního majetku můžeme realizovat následujícími způsoby:

- a) koupí,
- b) vytvořením vlastní činností,
- c) nabytím práv k výsledkům duševní a tvořivé činnosti,
- d) darováním,
- e) vkladem dlouhodobého majetku od jiné osoby, například pokud společník vloží nepeněžitý vklad do obchodní společnosti a zvýší tím tak základní kapitál společnosti,
- f) bezúplatným převodem podle právních předpisů,
- g) převodem z osobního vlastnictví do obchodního majetku individuálního podnikatele. (Ryneš, 2009, s. 104)

3 OCENĚNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Účetní jednotka musí majetek oceňovat způsoby, které jsou definovány v zákoně č. 563/1991 Sb. o účetnictví, konkrétně v §24 - §27 a ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. v §47 a §61. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

3.1 Způsoby oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Dlouhodobý majetek můžeme v podniku ocenit následujícími způsoby:

- a) pořizovací cenou,
- b) reprodukční pořizovací cenou,
- c) ve vlastních nákladech. (Ryneš, 2009)

3.1.1 Pořizovací cena

Je cena, která se skládá z ceny pořízení tj. hodnota vlastního koupeného majetku a vedlejších pořizovacích nákladů. Jedná se o náklady spojené s pořízením dlouhodobého majetku a jeho uvedením do stavu způsobilého k užívání. (Ryneš, 2009, s. 98)

Mezi vedlejší pořizovací náklady se řadí zejména:

- a) clo, montáž a doprava
- b) náklady na přípravu a zabezpečení (správní poplatky a jiné úřední výlohy, expertízy, přípravné práce, aj.)
- c) úroky z úvěrů a půjček, dle rozhodnutí účetní jednotky
- d) výdaje na průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce (pokud bylo více variant a řešení, zahrnují se do ceny investice všechny výdaje
- e) umělecká díla tvořící součást stavebních objektů
- f) odstranění porostu a terénní úpravy
- g) zařízení staveniště
- h) náklady na zabezpečovací, konzervační a dekonzervační práce v případě pozastavení a pozdějším pokračování výstavby
- i) úhrada nákladů za přeložky, překládky a náhradní pozemní komunikaci
- j) náklady na zkoušku před uvedením majetku do stavu způsobilého k užívání

a jiné. (Ryneš, 2009, s. 99)

Naopak se do pořizovací ceny nezahrnují například:

- a) smluvní pokuty a úroky z prodlení,
- b) náklady na přípravu pracovníků pro budované provozovny,
- c) náklady na vybavení investice zásobami,
- d) náklady spojené s přípravou a zabezpečením výstavby vzniklé po uvedení pořizované investice do užívání,
- e) náklady na opravy a udržování dlouhodobého hmotného majetku,
- f) daně spojené s pořízením hmotného majetku, které zákon o daních z příjmů neuznává za výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a dále daň z převodu nemovitosti,
- g) kurzové rozdíly,
- h) úroky z úvěrů, pokud účetní jednotka rozhodne, že je bude účtovat do finančních nákladů,
- i) náklady nájemce na uvedení najatého majetku do předchozího stavu. (Ryneš, 2009)

3.1.2 Ocenění ve vlastních nákladech

Vlastními náklady se v podniku oceňuje majetek, který byl vytvořený vlastní činností ve vlastní režii účetní jednotky (vlastními zaměstnanci, z vlastních zásob) ale také za pomoci externích subdodávek. Do vlastních nákladů jsou potom zahrnuty jak přímé náklady, tak podíl nepřímých nákladů. (Kovalíková, 2008)

3.1.3 Reprodukční pořizovací cena

Je cena, která je stanovena znaleckým odhadem. Touto cenou se oceňuje následující dlouhodobý majetek:

- a) nehmotný a hmotný dlouhodobý majetek nabytý darováním,
- b) bezúplatně nabyté předměty po skončení finančního leasingu,
- c) nehmotný a hmotný dlouhodobý majetek nově zjištěný a v účetnictví nezachycený (inventární přebytky),
- d) vklad nehmotného nebo hmotného dlouhodobého majetku,
- e) bezúplatně nabyté povolenky na emise a preferenční listy prvním držitelem. (Kovalíková, 2008)

3.2 Způsoby oceňování finančního majetku

Dlouhodobý (ale i krátkodobý) finanční majetek můžeme oceňovat buď k:

- okamžiku pořízení, respektive nabytí cenných papírů a obchodních podílů a to pořizovací cenou,
- rozvahovému dni. (Svatošová, Trávníčková, 2010)

3.2.1 Ocenění k okamžiku pořízení

Podle §25 odst. 1 písm. f) zákona o účetnictví se cenné papíry a podíly oceňují k okamžiku pořízení pořizovacími cenami. Tou rozumíme cenu, za kterou účetní jednotka finanční majetek pořídila a s tím související náklady, podle účetních metod, které účetní jednotka uplatňuje. (ČÚS č. 500/2002 Sb.)

Těmito vedlejšími pořizovacími náklady se u finančního majetku rozumí zejména:

- provize burze, či jinému trhu,
- odměny makléřům, právníkům, poradcům a odborným firmám,
- hodnota opce, jejíž využití vedlo k získání cenného papíru,
- u dlužných CP naběhlý úrokový výnos do doby pořízení.(ČÚS č. 500/2002 Sb.)

Naopak do pořizovací ceny se nezahrnují:

- výdaje spojené s financováním nákupu (např. úroky z úvěru poskytnutého na pořízení cenného papíru),
- náklady spojené s držetím cenného papíru. (ČÚS č. 500/2002 Sb.)

3.2.2 Ocenění k rozvahovému dni

Ocenění cenných papírů a podílů k rozvahovému dni se při splnění stanovených podmínek podle účetních předpisů provádí následujícím způsobem:

- ocenění reálnou hodnotou,
- ocenění ekvivalencí u majetkových účastí,
- ocenění v původních pořizovacích cenách.

Účetní jednotka však nemusí oceňovat tímto způsobem jen k rozvahovému dni, může si stanovit, kdy a jak často bude tímto způsobem oceňovat. Tato skutečnost bude uvedena ve vnitřních účetních předpisech. (ČÚS č. 500/2002 Sb.)

Reálná hodnota cenného papíru se pak může stanovit následujícími způsoby:

- na úrovni tržní ceny,
- znaleckým posudkem či kvalifikovaným odhadem,
- podle zvláštních předpisů. (ČÚS č. 500/2002 Sb.)

4 EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Účetní jednotka musí řádně evidovat dlouhodobý (ale i krátkodobý) majetek. To provádí zpravidla zápisem do inventární knihy majetku a vyplněním inventární karty, případně zapsáním majetku do příslušného účetního softwaru. V dnešní době informací, jsou spíše používány právě počítačové softwary, ve kterých je tento majetek přehledně a komplexně evidován, a jsou zde zaznamenány veškeré s majetkem související skutečnosti (Kovalíková, 2008).

4.1 Inventární karta

Inventární karta, ať už fyzická v papírové podobě či v účetním software obsahuje zejména následující položky:

- a) pořadové číslo karty,
- b) inventární číslo majetku,
- c) syntetický a analytický účet,
- d) název majetku,
- e) obchodní název dodavatele,
- f) vstupní cenu,
- g) zvýšenou vstupní nebo zůstatkovou cenu o technické zhodnocení, modernizaci, rekonstrukci,
- h) způsob pořízení,
- i) kopii dokladu k datu pořízení,
- j) datum uvedení předmětu do stavu způsobilého k užívání,
- k) odpisovou skupinu,
- l) způsob odpisování,
- m) dobu odpisování,
- n) datum a způsob vyřazení majetku z používání,
- o) kopii dokladu o vyřazení předmětu z používání,
- p) rok odpisování,
- q) roční daňový odpis,
- r) účetní odpis,
- s) rozdíl účetních a daňových odpisů,

- t) zůstatkovou cenu,
- u) rozdíl účetní a daňové zůstatkové ceny,
- v) umístění majetku,
- w) středisko,
- x) případně osobu odpovědnou za majetek. (Kovalíková, 2008, s. 80)

5 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Mezi základní pojmy, s kterými se v případě odpisování majetku setkáváme, patří pořizovací cena, kterou již známe z předchozí kapitoly. Dále odpis, to je částka ročního snížení hodnoty majetku. Oprávky neboli souhrn dosavadních odpisů u jednotlivých položek dlouhodobého majetku. A nakonec zůstatková cena, jako rozdíl mezi vstupní cenou a odpisem.

5.1 Daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Daňové odpisy dlouhodobého majetku se řídí Zákonem č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. Na začátku odepisování poplatník zařadí majetek do příslušné odpisové skupiny a dále si potom zvolí metodu odepisování, kterou je nutno dodržet po celou dobu odpisování. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Pro účely daňových odpisů se dlouhodobým majetkem rozumí:

- a) samostatné movité věci, soubory movitých věcí, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a jejich doba použití je delší než jeden rok,
- b) budovy, domy a byty nebo nebytové prostory vymezené zvláštním předpisem,
- c) stavby, s výjimkou provozních důlních děl, drobných staveb na pozemcích lesa, sloužících k zajištění provozu lesních školek, provozování myslivosti, pokud zastavěná plocha nepřesahuje 30 m² a výšku 5 m a dále oplocení sloužící k zajišťování lesní výroby a myslivosti,
- d) pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky
- e) dospělá zvířata a jejich skupiny, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč,
- f) jiný majetek vymezený v §26 odst. 3 zákoně č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

5.1.1 Odpisový plán

Ještě předtím, než účetní jednotka začne majetek odepisovat, je nutné, aby jej zařadila do příslušné odpisové skupiny. V následující tabulce můžeme vidět jednotlivé odpisové skupiny, které jsou definovány v zákoně č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 1 – Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

(vlastní úprava)

Dále je zapotřebí určit si metodu, podle které bude účetní jednotka postupovat při stanovení výše odpisů. Jednou z nich je metoda rovnoměrného odpisování a druhou možností je metoda zrychleného odpisování. Záleží na účetní jednotce, kterou metodu si u které položky dlouhodobého majetku vybere. Zvolenou metodu odpisování však musí dodržovat u jednotlivých položek po celou dobu odpisování. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

5.1.2 Rovnoměrná metoda odpisování

Při rovnoměrném způsobu odpisování, je způsob výpočtu stále stejný, jen jsou různé koeficienty pro první rok a další roky odpisování.

Způsob výpočtu odpisu v jednotlivých letech odpisování:

$$\text{Odpis} = \text{VC} \times \frac{\text{K}}{100} \quad (1)$$

VC – vstupní cena

K - koeficient

Koeficienty pro rovnoměrnou metodu odepisování, jsou stanoveny v zákoně č. 586/1992 Sb. následovně:

Tabulka 2 – Koefficienty pro lineární způsob odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

(vlastní úprava)

Tabulka 3 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	40	30	33,3
2	31	17,25	20
3	24,4	8,4	10

(vlastní úprava)

Tuto roční sazbu může využít poplatník, který má převážně zemědělskou či lesní výrobu (označeného ve Standardní klasifikaci produkce kódem 29. 3.) a je prvním vlastníkem zařízení pro zemědělství či lesnictví a zároveň jeho příjmy z uvedené činnosti přesáhly 50 % jeho celkových příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 4 - Roční odpisová sazba, při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	2	10

(vlastní úprava)

Tuto odpisovou sazbu může uplatnit poplatník, který je prvním majitelem zařízení pro čištění a úpravu vod, pro třídící a úpravárenské zařízení na zpracování druhotných surovin přesněji definované v §31 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 5 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce o 10 %

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

(vlastní úprava)

Tuto odpisovou sazbu může využít poplatník, který je prvním vlastníkem hmotného majetku zatříděného v odpisové skupině 1-3 s výjimkou toho majetku, na který můžeme uplatnit sazby z tabulek uvedených výše. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

5.1.3 Zrychlená metoda odpisování

Způsob výpočtu odpisu v prvním roce odpisování:

$$Odpis = \frac{VC}{K_1} \quad (2)$$

Způsob výpočtu odpisu v dalších letech odpisování:

$$Odpis = \frac{2xZC}{K_2 - n} \quad (3)$$

VC – vstupní cena

ZC – zůstatková cena

K_1 – koeficient pro první rok

K_2 – koeficient pro další roky

n – počet let odpisování

Tabulka 6 – Koeficienty pro zrychlený způsob odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

(vlastní úprava)

5.1.4 Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku

Technickým zhodnocením se rozumí vždy výdaje vynaložené například na dokončení přístavby, modernizaci či rekonstrukci majetku, pokud tyto výdaje převýší částku 40 000 Kč za dané období. Za rekonstrukci je potom považován takový zásah do majetku, který má za následek změnu účelu jeho použití či změnu technických parametrů. Modernizací majetku se rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti daného majetku. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Způsob výpočtu rovnoměrného odpisu pro zvýšenou vstupní cenu:

$$Odpis = \frac{VC}{K_1} \quad (4)$$

Způsob výpočtu zrychleného odpisu pro zvýšenou vstupní cenu:

$$Odpis = \frac{2xZC}{K_2 - n} \quad (5)$$

K_{zvc} - koeficient pro zvýšenou vstupní cenu

ZVC – zvýšená vstupní cena

ZZC – zvýšená zůstatková cena

n – počet let odpisování

5.2 Daňové odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Mezi dlouhodobý nehmotný majetek daňově odepisovaný patří dle zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů:

- zřizovací výdaje,
- nehmotné výsledky výzkumu a vývoje,
- software,
- ocenitelná práva,
- a ostatní majetek vedený v účetnictví jako dlouhodobý nehmotný, pokud:
 - a) byl nabyt úplatně, vkladem společníka, darováním, zděděním či vytvořen vlastní činností,
 - b) vstupní cena je vyšší než 60 000 Kč,
 - c) doba použitelnosti je delší než 1 rok. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku se stanovují s přesností na měsíce. Dlouhodobý nehmotný majetek se odpisuje počínaje následujícím měsícem po měsíci, kdy byly splněny podmínky pro jeho odpisování. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Nehmotný majetek, který má poplatník k dispozici na dobu určitou, jej odpisuje po tuto dobu. Další druhy nehmotného majetku s délkou jeho odpisování jsou uvedeny v následující tabulce. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 7 – Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku

Text	Doba odpisování
Audiovizuální dílo	18 měsíců
Software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36 měsíců
Zřizovací výdaje	60 měsíců
Ostatní nehmotný majetek	72 měsíců

(vlastní úprava)

5.2.1 Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku

Za technické zhodnocení se u dlouhodobého nehmotného majetku považují výdaje na ukončené rozšíření vybavenosti či použitelnosti tohoto majetku. Dále potom výdaje, které mají za následek změnu účelu dlouhodobého nehmotného majetku. V obou případech musí cena tohoto zhodnocení přesáhnout 40 000 Kč u jednotlivého majetku. (Kovalíková, 2008)

Částka technického zhodnocení se pak přičítá k dosavadní zůstatkové ceně a pokračuje se v odepisování tohoto majetku po stanovenou dobu, nejméně však v délce uvedené v následující tabulce. Pokud byl dlouhodobý nehmotný majetek před technickým zhodnocením zcela odepsán, odpisuje se pouze technické zhodnocení po dobu stanovenou v následující tabulce. (Kovalíková, 2008)

Tabulka 8 – Minimální doba odpisování technického zhodnocení

Text	Doba odpisování
Audiovizuální dílo	9 měsíců
Software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	18 měsíců
Nehmotný majetek, je-li právo sjednáno na dobu určitou	do konce doby sjednané smlouvou
Ostatní nehmotný majetek	36 měsíců

(vlastní úprava)

5.3 Účetní odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Účetní odpisy dlouhodobého majetku vyplývají ze zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví. V podniku potom tyto odpisy vyjadřují skutečnou hodnotu fyzického či morálního opotřebení majetku. Povinnost majetek účetně odpisovat mají jednak účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu, tak i ty které jej vedou v rozsahu zjednodušeném. (Valouch, 2011)

Dlouhodobý majetek je účetně odpisován především vlastníkem majetku. Ten tak činí na základě předem sestaveného odpisového plánu, který si sám vytvoří a musí jej dodržovat. Nájemce může účetně odepsat pouze technické zhodnocení, které na najatém majetku na

svůj účet provedl. Dále může odpisovat i majetek, který má v nájmu na základě smlouvy o nájmu podniku či jeho části. (Valouch, 2011)

5.3.1 Odpisovaný a neodpisovaný hmotný majetek

Kromě majetku, který máme ve vlastnictví, či v pronájmu za výše uvedených podmínek se dále odpisuje:

- a) dlouhodobý nehmotný majetek, k němuž účetní jednotka nabyla právo užívání od vlastníka,
- b) technické zhodnocení cizího dlouhodobého majetku (např. rekonstrukce cizí nemovitosti, kterou má účetní jednotka v pronájmu), pokud je o něm oprávněna účtovat a odepisovat,
- c) technické zhodnocení drobného nehmotného a hmotného majetku
- d) ložisko nevyhrazeného nerostu nebo jeho část, na pozemku koupeném po 1. 1. 1997,
- e) soubor movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením jako jeden celek, i když je známo ocenění jednotlivých částí,
- f) některé druhy preferenčních limitů podle času nebo výkonu. (Ryneš, 2009, s. 105)

Mezi dlouhodobý majetek, který se neodpisuje, patří:

- a) umělecká díla, která nejsou součástí stavby,
- b) sbírky,
- c) movité kulturní památky a předměty kulturní hodnoty a obdobné movité věci, o kterých to stanoví příslušný právní předpis,
- d) nedokončený dlouhodobý majetek a nedokončené technické zhodnocení, dokud není uvedeno do stavu způsobilého k užívání,
- e) najatý dlouhodobý hmotný majetek, pokud nájemce není oprávněn účtovat a odpisovat tento majetek v rámci najatého podniku nebo jeho části
- f) povolenky na emise skleníkových plynů. (Ryneš, 2009, s. 105)

5.3.2 Metoda časová

Pokud účetní jednotka uplatňuje časovou metodu, závisí na délce používání odpisovaného majetku (Sedláček, 2005)

Máme zde tři varianty:

- a) rovnoměrné účetní odpisy,
- b) zrychlené účetní odpisy,
- c) zpomalené účetní odpisy. (Sedláček, 2005)

5.3.3 Metoda výkonová

Tato metoda se používá u strojů či zařízení a výše odpisu je závislá na celkovém výkonu tohoto zařízení. V odpisu je zachyceno pouze fyzické opotřebení, ne morální. K odpisování potom dochází například dle počtu odvedených výrobků, kterého bylo pomocí tohoto majetku odvedeno (Sedláček, 2005).

6 VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Při vyřazování dlouhodobého majetku vždy závisí, jakým způsobem je majetek vyřazován z evidence účetní jednotky. Od jednotlivých způsobů vyřazení se potom odvíjí samotný proces vyřazení. Nejjednodušším způsobem vyřazení je likvidace v případě, že byl již dlouhodobý majetek zcela plně odepsán, tedy výše oprávek dosáhla hodnoty pořizovací ceny a zůstatková cena je tak rovna nule.

U ostatních způsobů, v případě, že nebyl dlouhodobý majetek zcela odepsán, musíme uplatit takzvaný dodatečný odpis. Až následně můžeme majetek vyřadit z evidence účetní jednotky. (Sedláček, 2005)

6.1 Způsoby vyřazení dlouhodobého majetku

6.1.1 Vyřazení po uplynutí doby životnosti

V tomto případě je majetek již zcela odepsán a účetní jednotka musí vystavit tzv. likvidační protokol, který obsahuje především popis likvidovaného majetku, příčinu likvidace, průběh a jiné náležitosti. (Sedláček, 2005)

6.1.2 Vyřazení prodejem

Pokud účetní jednotka prodává dlouhodobý majetek v průběhu jeho životnosti jiné účetní jednotce, není tento majetek ještě zcela odepsán. Musí tak být proveden dodatečný odpis a teprve potom může být majetek vyřazen z evidence účetní jednotky. V tomto případě nám po prodeji vznikne výnos z prodeje. (Sedláček, 2005)

6.1.3 Vyřazení darováním

Co se týče darování, je to v podstatě stejný průběh vyřazení jako u prodeje dlouhodobého majetku. Taktéž se provede dodatečný odpis, čímž se majetek zcela odepíše a může být vyřazen z evidence účetní jednotky. V tomto případě si může účetní jednotka o hodnotu daru snížit základ daně za podmínek stanovených v zákoně č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. (Sedláček, 2005)

6.1.4 Vyřazení v důsledku manka a škod

V tomto způsobu vyřazení musí být taktéž proveden dodatečný odpis, pokud již nebyl majetek zcela odepsán. Po tomto kroku může účetní jednotka vyřadit majetek z evidence. Po-

kud toto manko bylo zaviněno například některým z pracovníků = je znám viník, můžeme mu jím zaviněnou škodu předepsat k náhradě. Čímž se nám manko částečně vyrovná mimořádným výnosem. (Sedláček, 2005)

Mezi další způsoby, jakými lze vyřadit majetek patří například:

- vkladem do základního kapitálu jiného subjektu,
- bezúplatným převodem podle právních předpisů,
- přeřazením z obchodního majetku do osobního užívání. (Sedláček, 2005)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

Společnost XYZ s. r. o., o které je následující práce zpracovávána, zde sice vystupuje anonymně, ale uvedeme alespoň její stručné představení, pro lepší pochopení znázorňované problematiky. Jedná se o výrobní společnost ze Severní Moravy s více než stoletou tradicí. Působí v odvětví těžkého průmyslu. Její činnosti se v průběhu jejího působení značně rozšířily a postupem času se tato společnost ve svém odvětví vypracovala mezi jedny z největších v České republice. V současné době zaměstnává více než 100 zaměstnanců a její obrat se každoročně pohybuje v řádech stamilionů.

8 POŘÍZENÍ MAJETKU

Pořízení dlouhodobého majetku probíhá ve společnosti různými způsoby, především se však jedná o způsob pořízení nákupem. V době pořizování nového majetku, ať už se jedná o nové výrobní zařízení, či stavbu nové výrobní haly, je vždy zřízena pořizovací karta. Tato pořizovací karta je vedena elektronicky v programu SAP a evidují se v ní veškeré výdaje, související s pořízením daného majetku. Pořizovací karta je v podstatě zobrazením účtu 041, se kterým se setkáváme v účetnictví a který je samozřejmě v podniku také používán.

Při následném dokončení veškerých činností a s nimi souvisejících výdajů u nového dlouhodobého majetku, je tato pořizovací karta vynulována a celá pořizovací částka je převedena na také elektronickou zařazovací kartu, na které je potom dlouhodobý majetek evidován. Tato karta obsahuje celou řadu informací.

Jedná se především o:

- všeobecná data, která obsahují popis majetku, datum zařazení atp.,
- středisko, na kterém je majetek používán,
- údaje související s odpisy (jak účetními tak daňovými),
- ocenění majetku (technická zhodnocení aj.),
- ostatní údaje, pojištění a jiné.

8.1 Ekonomický software

Veškeré činnosti v podniku od účtování přes fakturace až po evidenci majetku a mnoho dalšího jsou ve společnosti XYZ s. r. o. prováděny v ekonomickém softwaru SAP, který je právě určen pro tyto účely ve středních a větších organizacích. Společnost SAP jako taková působí po celém světě, s více než 183 tisíci spokojených klientů, kteří využívají právě jejich podnikový software. Společnost SAP umožňuje prostřednictvím jejich softwaru efektivní spolupráci v organizaci od veškerých středisek přes kanceláře, sklady a prodejny až po vrcholové vedení. Tento program poskytuje společnosti komplexní přehled o veškerých činnostech a účetních operacích a veškerá data jsou tak přehledně a organizovaně zpracová-

vávána. Program není nejjednodušší a pro práci v něm je proto potřeba důkladného zaškolení. Každopádně je tento ekonomický software v organizaci velkým pomocníkem. Po zadání veškerých potřebných dat totiž program spoustu operací a výpočtů uskutečňuje automaticky, bez většího přičinění pracovníka.

Papírové inventární karty se přestaly používat někdy kolem roku 1990, kdy se veškerá evidence majetku z těchto karet postupně převedla do ekonomického softwaru Delta. Tento program samozřejmě nebyl tak propracován jako nynější ekonomické softwary, ale pro evidenci majetku byl v té době plně dostačující. Další změna v evidenci přišla v roce 2005. Přibližně v tomto roce společnost postupně převáděla evidenci z Delty do ekonomického softwaru SAP, který využívá dodnes. Některý majetek je však i v současné době evidován v softwaru Delta. Jedná spíše o drobný hmotný majetek, který nebylo možné převést, především z důvodu v té době rozdílného členění do nového softwaru.

9.2 Současná evidence dlouhodobého majetku

Co se rozdělení dlouhodobého majetku týče, je ve společnosti v současnosti rozdělen a tříděn dle různých kritérií, které jsou však vzájemně provázány a vše je přehledně evidováno v ekonomickém programu SAP. Základním členění majetku představuje rozdělení do jednotlivých majetkových tříd. Toto členění potom vypadá následovně:

- 01 – budovy, haly a sklady,
- 02 – ostatní stavby a objekty,
- 03 – stroje a strojní zařízení,
- 04 – stroje, nářadí, nástroje,
- 05 – zařízení a přístroje,
- 06 – dopravní prostředky,
- 07 – inventář,
- 10 – nehmotný majetek,
- 13 – pozemky.

Zobrazení IM: Kmen.data

Hodnoty IM

nv.maj. 67100 Vysokozdvížený vozík Desta
 třída IM 80040 D.p. a vyb.-Dopr. p. Účetní okruh 1000

Všeobecně Časově závislý Přifazení Původ Pojištění Ocenění

Všeobecná data

Označení Vysokozdvížený vozík Desta

Nalezení účtu 80010 firemní inventář ve výrobě a v kancelářích

Sériové číslo

Inventár. číslo

Inventura

Post.inventura dne Zahnutí IM do invent. seznamu

Pozn.k invent.

Informace o účtování

Aktivace dne 29.11.2011 Deaktivace dne

Prv.přir. dne 29.11.2011

Rok přirůstku 2011 011

Obrázek 4 – ukázka inventární karty v softwaru SAP

Výše uvedený obrázek znázorňuje jednotlivou inventární kartu majetku v ekonomickém softwaru SAP. Tato karta má jak část popisnou, tak hodnotovou. Na obrázku je uvedena část popisná. Můžeme si všimnout, že je karta rozdělena do šesti záložek. V jednotlivých záložkách potom najdeme informace o majetku, jako například, kdy byl majetek pořízen, informace o pojištění či původ jeho pořízení. V hodnotové části karty je evidována pořizovací cena a její případné navýšení, výše jednotlivých druhů odpisů a další položky.

Dále je dlouhodobý majetek rozdělen mezi jednotlivá nákladová (výrobní) střediska, kdy je každému majetku přiděleno číslo tohoto střediska a slouží pro lepší orientaci, o který majetek se jedná a kde se ve společnosti nachází. Každý majetek má samozřejmě přiděleno své inventární číslo, jehož počáteční čísla značí právě třídu, do které se majetek řadí. Strukturu těchto jednotlivých tříd jsme si představili již dříve.

Kromě této evidence v ekonomickém programu SAP si společnost vede i pomocnou evidenci. Ta je tvořena přehlednými tabulkami taktéž v elektronické podobě, především v programu Microsoft Excel. V těchto kartách a tabulkách je potom zaznamenána například výše jednotlivých odpisů, zvýšení pořizovacích cen a podobné skutečnosti s majetkem související. Tyto tabulky slouží pro lepší orientaci a přehled pracovníka o veškerém majetku a peněžních tocích s ním souvisejících.

33493								
	přírůstky	úbytky		účetní	účetní	daňový	daňové	daňová
	poř.hodnoty	poř.hodnoty	poř.hodnota	odpis	oprávky	odpis	oprávky	zůs.hodn.
31.5.1992			1846237,37		708953			
6-12 1992			1846237,37	64617	773570		773570	1072667
1993			1846237,37	55392	828962	62773	836343	1009894
1994			1846237,37	55392	884354	62773	899116	947121,4
1995	2534869,38		4381106,75	68061,44	952415,44	293535	1192651	3188456
1996			4381106,75	131433,2	1083848,64	293535	1486186	2894921
1997	372000		4753106,75	132363,24	1216211,88	318459	1804645	2948462
1998	1490000		6243106,75	153768,24	1369980,12	418289	2222934	4020173
1999			6243106,75	187293,2	1557273,32	524421	2747355	3495752
2000			6243106,75	187296	1744569,32	524421	3271776	2971331
2001			6243106,75	187296	1931865,32	524421	3796197	2446910
2002			6243106,75	187296	2119161,32	524421	4320618	1922489
2003			6243106,8	187296,00	2306457,3	524421	4845039	1398068
2004			6243106,8	187296	2493753,3	524421	5369460	873646,8
2005			6243106,8	187296	2681049,3	624311	5993771	249335,8

Obrázek 5 – ukázka pomocné evidence majetku

Zde je ukázka jednoduché a přehledné pomocné karty majetku. Vlevo nahoře vidíme inventární číslo, které začíná číslem 3. Z toho hned poznáme, že se jedná o majetek, zařazený ve třídě 03 – stroje a strojní zařízení. Dále zde máme přehled o výši přírůstků či úbytků hodnoty majetku a výši jednotlivých odpisů, opravek či zůstatkové ceny za jednotlivé roky. Těchto pomocných tabulek a evidencí společnost XYZ s. r. o. vytváří celou řadu.

10 STRUKTURA DLOUHODOBÉHO MAJETKU VE SPOLEČNOSTI

Jak již bylo řečeno, společnost XYZ s. r. o. se pohybuje v odvětví těžkého průmyslu. V této souvislosti si již můžeme představit, jak asi bude struktura jejího majetku vypadat. Jedná se tedy především o těžké výrobní stroje, dopravní prostředky, velké budovy skladů, výrobních hal či administrativních budov. Nepatrnou část struktury dlouhodobého majetku potom tvoří dlouhodobý nehmotný majetek. Naproti tomu však společnost nedisponuje žádným dlouhodobým finančním majetkem. V následující části si tak danou strukturu majetku blíže specifikujeme.

Ještě než si blíže rozebereme strukturu jednotlivých druhů majetku, podívejme se na následující tabulku.

Tabulka 9 - Jednotlivé stavy dlouhodobého majetku a jejich podíly

Druh majetku	Stav k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)	Meziroční změna (v tis. Kč)	Podíl z celkového majetku (v %)
Software	135	0	0,01
Nhm. výsledky výzkumu a vývoje	13 653	0	0,95
Dl. NM celkem	13 793	0	0,96
Pozemky	7 427	0	0,51
Stavby	413 805	+ 960	28,65
SMV a soubory movitých věcí	1 005 238	+ 2 081	69,6
Drobný HM	4 090	+ 141	0,28
Dl. HM celkem	1 430 560	+ 3 182	99,04
Dl. M celkem	1 444 353	+ 3 182	100

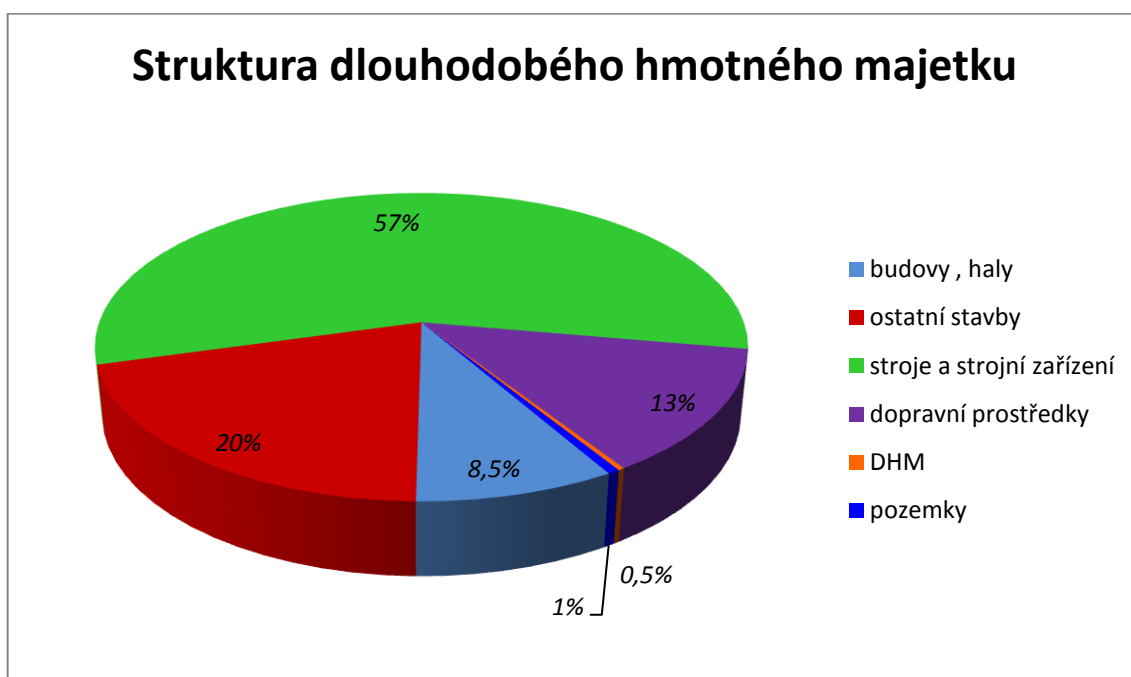
(vlastní úprava)

Ve výše znázorněné tabulce jsou uvedeny jednotlivé stavy dlouhodobého majetku, který má účetní jednotka ve své evidenci. V dalším sloupci jsou potom uvedeny změny, respektive přírůstky dlouhodobého majetku v období od 1. 1. 2010 – 31. 12. 2010. Můžeme si všimnout, že největší přírůstky jsou v kategorii samostatných movitých věcí. To je způsobeno především rychlým opotřebením uvedeného druhu majetku a s ním související potřeba pořizovat neustále nový.

10.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Co se dlouhodobého hmotného majetku týče, není ve firmě ani tak důležitá hodnota jeho pořízení, jako spíše dlouhodobost jeho použití. I přesto je ale ve společnosti stanovena minimální hranice pořizovací ceny, která je shodná s daňovými zákony. Tato hodnota činí 40 000 Kč. Jak již bylo řečeno, ve společnosti převládají těžké výrobní a zpracovatelské stroje, zařízení a velké budovy. Z hlediska struktury dlouhodobého majetku, zde však nalezneme celou škálu majetku, který je zapotřebí k prosperujícímu fungování společnosti.

Pro lepší představu, jaký mají jednotlivé druhy majetku podíl na celkovém složení dlouhodobého hmotného majetku, jsou tyto data přehledně zpracována v následujícím grafu.

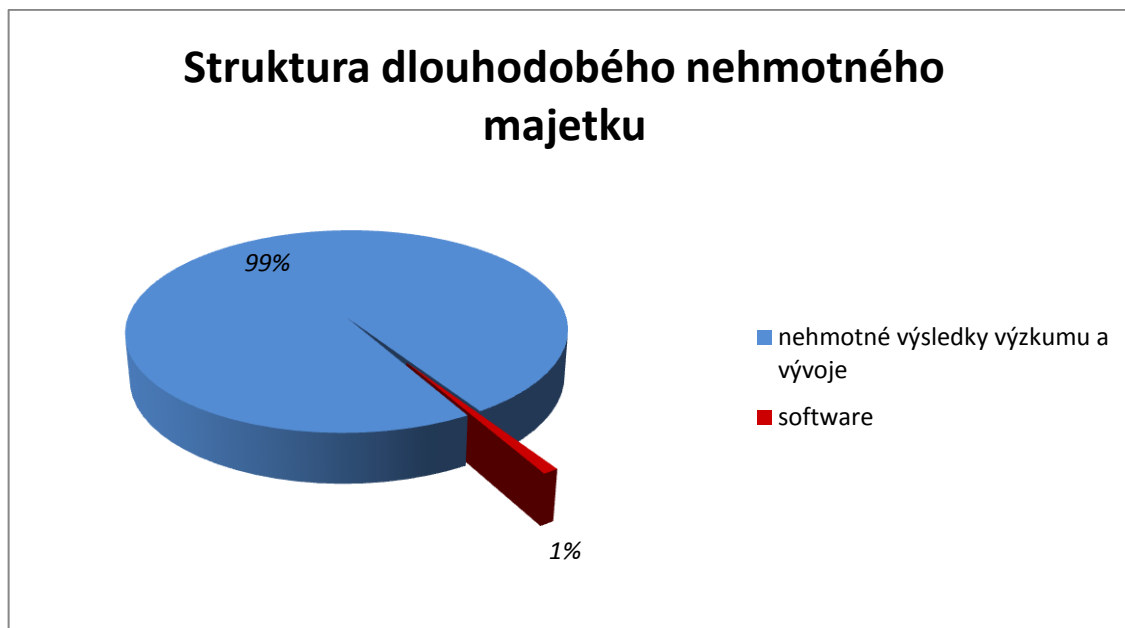

Graf 1 – Struktura dlouhodobého hmotného majetku

Z výše uvedeného grafu vyplývá to, co už bylo v podstatě řečeno. Můžeme si všimnout, že více než polovinu dlouhodobého hmotného majetku tvoří stroje a strojní zařízení. Další více než čtvrtina majetku společnosti je tvořena stavbami. Společnost tyto stavby rozděluje na budovy a haly – zde jsou zahrnuty jednotlivé výrobní haly, sklady a budovy, které přímo souvisí s výrobním procesem. Pod položkou ostatní stavby jsou evidovány ony ostatní objekty, jako například přístřešek, sloužící jako parkoviště, ale také například železniční most, či železniční vlečka. Třetí a také významnou složkou jsou dopravní prostředky, které tvoří celých 13 % z celkového dlouhodobého hmotného majetku. Tato položka se významně podílí na struktuře majetku především kvůli těžké přepravní a zpracovatelské technice, jejíž pořízení je finančně velmi náročné. Předposlední položkou ve struktuře dlouhodobého hmotného majetku společnosti jsou pozemky, které tvoří necelé jedno procento. Toto jedno procento se může zdát jako zanedbatelné, ale je tomu tak pouze v porovnání s velkými objemy ostatních tříd majetku. Poslední položkou je potom drobný hmotný majetek, který si blíže rozebereme později.

10.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek ve společnosti XYZ s. r. o. tvoří jen nepatrnou část z celkového objemu dlouhodobého majetku (přibližně jedno procento). I přesto tvoří nedílnou součást ve struktuře majetku společnosti. Jednak proto, že se mezi něj řadí právě ekonomický software SAP, o kterém již byla řeč a který je používán po celé společnosti. Dále potom také proto, že ve společnosti probíhají různé výzkumy složení nových výrobků. Tyto výsledky výzkumu a vývoje potom tvoří převážnou část struktury nehmotného majetku.

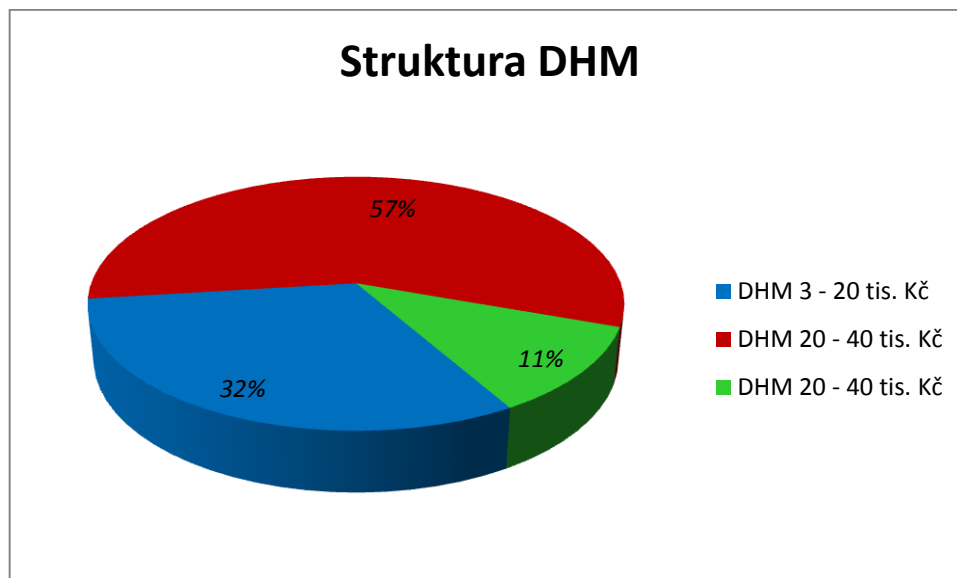

Graf 2 – Struktura dlouhodobého nehmotného majetku

Ve výše uvedeném grafu můžeme vidět pouze dvě části, z kterých je dlouhodobý nehmotný majetek tvořen. Vidíme, že je tento majetek tvořen naprostou většinou nehmotnými výsledky výzkumu a vývoje. Pouze jedno procento zabírá ve struktuře nehmotného majetku software.

10.3 Drobný hmotný majetek

Zde podnik zařazuje veškerý dlouhodobý majetek s pořizovací cenou mezi 3 000 – 40 000 Kč a samozřejmě dobou použití více než jeden rok. Tento majetek je v podniku evidován odděleně od ostatního dlouhodobého majetku, avšak ve stejném ekonomickém softwaru SAP. Část tohoto drobného hmotného majetku je však nadále evidována v již zmíněném softwaru Delta. Je tomu tak kvůli jistým problémům při zavedení tohoto drobného majetku do nového ekonomického softwaru.

Graf 3 – Struktura drobného hmotného majetku

Pokud se podíváme na výše uvedený graf, jako první nás určitě zaujme, že jsou zde dvě výšeče s hodnotou DHM 20 – 40 tis. Kč. Nejedná se však o chybu. Dvě různé výšeče, avšak se stejným popisem mají svoje odůvodnění. Daná situace je způsobena tím, že účetní jednotka ve společnosti rozlišuje část DHM v hodnotě 20 – 40 tis., který odepisuje 3 roky. Na výše uvedeném grafu se jedná o část vyznačenou červenou barvou, která tvoří 57 % veškerého drobného hmotného majetku. Druhou výšečí v grafu, tentokrát zelené barvy, je další část DHM s pořizovací hodnotou 20 – 40 tis. Kč, která je ale odpisována 5 let.

Poslední výšeč grafu zastává spodní hranici pro to, aby byl majetek zařazen mezi drobný hmotný majetek. Jedná se o majetek s pořizovací hodnotou 3 – 20 tis. Kč, který tvoří zbylých 36 % z celkového objemu drobného hmotného majetku. Tento majetek se po pořízení, účtuje rovnou do spotřeby na příslušný nákladový účet a není tak v ekonomickém softwaru SAP evidován ani odpisován. Pro tento druh majetku je zřízena pouze tabulka v programu Microsoft Excel, kde je uveden přehled tohoto majetku spolu se jménem osoby, která daný majetek používá.

11 ODPISY DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU

V současné době jsou ve společnosti XYZ využívány tři druhy odpisů. Jako v každé jiné společnosti jsou to samozřejmě účetní a daňové odpisy. Ne každá společnost však používá u svého majetku i odpisy dle mezinárodních účetních standardů IAS. Ve společnosti XYZ, je tomu tak kvůli podílu, který má ve společnosti mateřská zahraniční firma. Ta požaduje, aby firma vedla právě i tyto odpisy. Pro účel odpisování je majetek, kromě stavebních děl roztržiděn do jednotlivých skupin dle členění SKP (standardní klasifikace produkce), kterou zavedl Český statistický úřad a platí od roku 2003. Stavební díla jsou potom řazena do jednotlivých odpisových skupin dle Klasifikace stavebních děl CZ-CC, která byla taktéž zavedena Českým statistickým úřadem. (© Český statistický úřad, 2012)

11.1 Účetní odpisy

Při účetním odpisování majetku se účetní jednotka, jako každá jiná, řídí především zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Jednotlivé zařazení majetku do příslušných odpisových skupin potom vychází z mezinárodních účetních standardů IAS, jak požaduje mateřská společnost. Je ale především dbáno na to, aby doba odepisování reálně odpovídala době použitelnosti daného majetku. V těžkém průmyslu, ve kterém daná společnost působí, je majetek poměrně rychle opotřebován. Z tohoto důvodu má vždy hlavní slovo při zařazení nového majetku do příslušných odpisových skupin účetní jednotka, která nejlépe ví, jak rychle se daný majetek opotřebává.

11.2 Daňové odpisy

V problematice daňových odpisů je většina postupů a pravidel pro jejich stanovení striktně daná v zákoně č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. Účetní jednotka si však může sama zvolit, zda bude odpisovat rovnoměrně či zrychleně. Ve společnosti XYZ se již od roku 1993 používají výhradně zrychlené odpisy. Lineárně se však v současnosti stále odpisuje majetek, u kterého byl tento postup v minulosti zvolen. Je tomu tak z důvodu zákonem stanoveného dodržení zvolené metody odpisování po celou jeho dobu.

Při evidenci daňových odpisů v jednotlivých letech je používána přehledná tabulka, která obsahuje:

- inventární číslo,
- název majetku,
- pořizovací hodnotu k danému roku,
- daňové oprávkky k danému roku,
- daňový odpis v tomto roce,
- odpisovou skupinu,
- zůstatkovou hodnotu,
- číslo SKP,
- datum zařazení,
- třídu majetku,
- technické zhodnocení,
- odpisový klíč.

Poslední položka – odpisový klíč, je předem definovaný způsob výpočtu odpisu. Těchto odpisových klíčů je definováno přibližně 40. Každý má svou zkratku, pod kterou se skrývá způsob odpisu, odpisová skupina, doba odpisování a případné zvýšení odpisu. Základem klíče je rozdělení na lineární a zrychlené odpisy. Například klíč DP3C – zrychlený odpis, 3 odpisová skupina, deset let odpisování a písmeno C značí zvýšený odpis o 15 % v prvním roce.

11.3 Technické zhodnocení

V teoretické části jsme si definovali, co to technické zhodnocení je a jaké jsou kritéria pro to, aby se jednalo o technické zhodnocení. Z praktického hlediska je pro společnost lepší, aby se jednalo spíše o opravu či udržení současného stavu majetku. Je tomu tak z prostého důvodu. Pokud se jedná pouze o opravu majetku, společnost si může plnou výši této opravy zaúčtovat jednorázově do nákladů a nemá s tím žádné další starosti. Jde-li již o nějaký způsob modernizace, musí se společnost řídit zákonem o dani z příjmů a zvýšit tak pořizovací, v našem případě spíše zůstatkovou, cenu majetku. Pokud tak, učiní výdaje spojené s tímto technickým zhodnocením, se jí dostávají do nákladů postupně, ve formě odpisů dlouhodobého majetku.

11.3.1 Ukázka rozdílnosti odpisů

Jak již bylo zmíněno, společnost v současné době využívá pouze zrychlené daňové odpisy. Na názorném příkladu si vysvětlíme hlavní důvody a přednosti využití právě zrychlených daňových odpisů.

Jako příklad si zvolíme dlouhodobý hmotný majetek s pořizovací cenou 4 280 000 Kč. Tento majetek byl zařazen do užívání v roce 1995 a byl zařazen do 3. odpisové skupiny s dobou odpisování 10 let. V roce 2000 na tomto majetku bylo provedeno technické zhodnocení ve výši 300 tis. Kč.

Ukázka daňového odpisu v jednotlivých letech.

Lineární odpis:

1. rok

$$4280000 \times \frac{5,5}{100} = 235\,427,5$$

V prvním roce vypočítáme odpis standardním způsobem dle vzorce a použijeme koeficient pro první rok odpisování.

2. rok

$$4\,280\,000 \times \frac{10,5}{100} = 449\,452,5$$

V dalších letech odpisování je výše odpisu stále stejná.

5. rok

$$4\,580\,000 \times \frac{10}{100} = 458\,452$$

V pátém roce bylo na daném majetku provedeno technické zhodnocení v částce 300 000 Kč. Zvýšila se nám tedy vstupní cena a při výpočtu odpisu jsme použili koeficient pro tuto cenu. V dalších letech odpisování je postup stále stejný, až na poslední rok. V tomto roce se v případě, že je vypočtený odpis vyšší odepíše pouze zůstatková hodnota majetku.

Zrychlený odpis:

1. rok

$$\frac{4\,280\,000}{10} = 428\,000$$

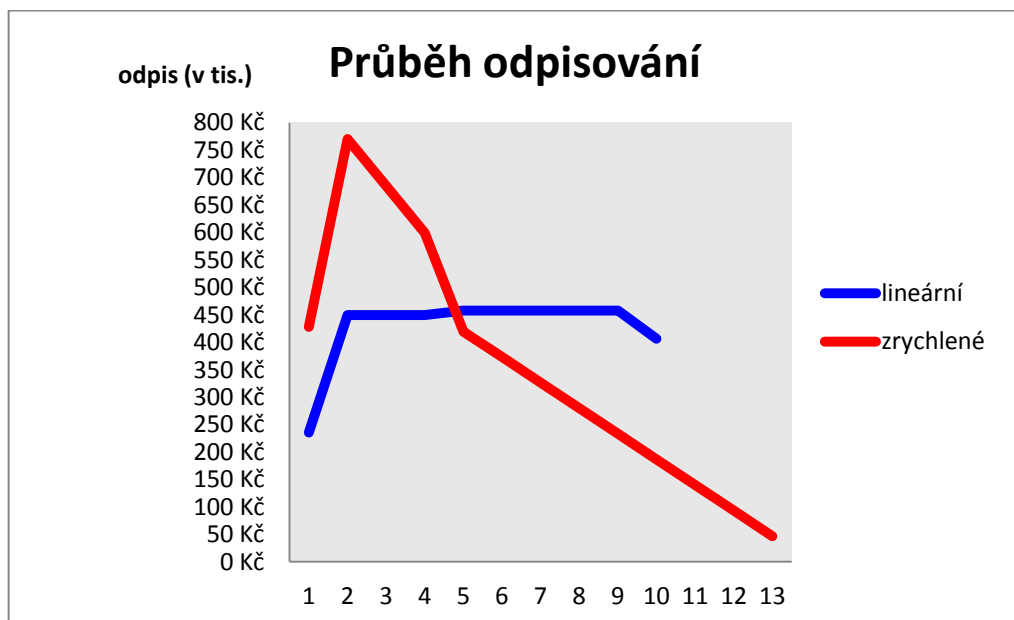
2. rok

$$\frac{2 \times 3\,852\,450}{11 - 1} = 770\,490$$

5. rok

$$\frac{2 \times 2\,097\,810}{10} = 419\,562$$

U zrychlených odpisů je situace poměrně odlišná. V pátém roce, kdy proběhlo technické zhodnocení, se počítá odpis výše uvedeným způsobem. Použijeme zůstatkovou cenu, kterou navýšíme o hodnotu technického zhodnocení a dělíme koeficientem pro zvýšenou zůstatkovou cenu. V dalších letech se postupně odpisují nižší částky a vlivem technického zhodnocení se nám doba odpisování na rozdíl od lineárních odpisů prodlouží. V posledním roce, se stejně jako u lineárních odpisů, odepíše zůstatková hodnota majetku.

Graf 4 – Rozdílnost průběhu odpisů

Podíváme-li se na výsledné grafy jednotlivých způsobů odpisování, na první pohled jsou patrné značné rozdíly. První výhodou pro společnost je, že při progresivních odpisech v prvních letech odepíše značnou část hodnoty tohoto majetku. To samozřejmě vyplývá již z definice zrychlených odpisů. Tímto způsobem si však společnost vytváří prostředky na pořízení nového dlouhodobého majetku. V porovnání s lineárním odpisem je to rozdíl na počátku odpisování téměř dvojnásobný. Taktéž technické zhodnocení se projevuje různě. U lineárních odpisů vidíme v pátém roce mírné navýšení odpisu. Avšak u zrychlených odpisů se zmírnilo jejich postupné snižování v jednotlivých letech. Co se týče doby odpisování u lineárního odpisování nám i po technickém zhodnocení odpisovaného majetku, zůstává tato doba stejná. Naproti tomu u zrychleného odpisu se nám doba odpisování prodloužila o tři roky. To je způsobeno především metodikou výpočtu, kdy se v podstatě vynulují roky odpisování před technickým zhodnocením.

11.3.2 Obtížné řazení majetku do odpisových skupin

Problematika daňových odpisů je poměrně složitá především před začátkem odpisování, kdy je potřeba daný majetek zařadit do příslušné odpisové skupiny. K tomuto účelu nám slouží zákon č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů a jemu přidružený seznam odpisových skupin, které klasifikují majetek dle SKP (standardní klasifikace produkce) a CZ-CC (klasifikace stavebních děl). U majetku jako například automobil, či budova skladu je takové zařazení zřejmé, společnost XYZ, však disponuje i takovým majetkem, který si sama účetní jednotka nedovolí zařadit do příslušné odpisové skupiny.

V takových případech, kdy se jedná například o složitou soustavu strojů, či dopravních pásů složených z různých součástí, účetní jednotka využívá služeb externí společnosti. Touto externí společností je zlínská společnost SIAK, s. r. o., která se touto problematikou zařizování majetku do příslušných odpisových skupin zabývá již dvě desetiletí. Při využití služeb dané společnosti má potom naše společnost XYZ jistotu (ověřeno úředním razítkem), že má majetek, zařazený ve správné odpisové skupině a postupuje podle zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. (SIAK, 2012)

11.4 Odpisy dle mezinárodních účetních standardů

Jak již bylo dříve zmíněno, tento druh odpisů vede účetní jednotka čistě kvůli přítomnosti mateřské společnosti, která sídlí mimo Českou republiku v zemi EU. Mateřská společnost chce mít přehled o struktuře majetku a jednotlivých změnách, a aby to pro ni bylo přehledné, vede společnost XYZ i odpisy dle mezinárodních účetních standardů IAS. Kromě evidence těchto odpisů například také účtuje jak na české, tak zahraniční účty.

12 SHRNU TÍ

V praktické části jsme si nejprve prošli vývoj evidence dlouhodobého majetku ve společnosti. Jak již bylo zmíněno, v současnosti probíhá veškerá evidence v ekonomickém softwaru SAP, ze kterého byla čerpána převážná část dat, zpracovaných v této práci. Dále jsme si rozebrali strukturu dlouhodobého majetku a veškeré činnosti s ním související. Z analýz jsme zjistili, jaký dlouhodobý majetek v podniku převládá a jak všechen dlouhodobý majetek účetní jednotka eviduje, odpisuje a provádí ostatní činnosti s dlouhodobým majetkem související. V této části práce pro nás byla základní tabulka struktury dlouhodobého majetku (tab. 9) a graf této struktury (č. 1). Pro výpočet odpisu společnost XYZ používá již od roku 1993 pouze zrychlený způsob odpisování, který je pro společnost výhodnější. Na národním grafu (č. 4) byly definovány jeho přednosti pro společnost. Co se evidence dlouhodobého majetku týče, společnost drží krok s dobou a neustále využívá nejmodernějších způsobů evidence. Při zjišťování stavů jednotlivých složek dlouhodobého majetku však byl zjištěn problém s evidencí drobného hmotného majetku. Společnost tento majetek rozděluje do tří skupin. Právě druhá a třetí skupina, které společnost odpisuje, jsou evidenčně problematické. Na tuto skutečnost navážeme návrhem s možnými řešeními tohoto problému a jednotlivé způsoby řešení si blíže rozebereme a ujasníme jejich výhody a nevýhody.

13 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ

Evidence dlouhodobého majetku prošla ve společnosti za dobu její existence výraznými změnami. Je tedy poměrně obtížné navrhnout, co a jakým způsobem by se dalo ve společnosti ještě vylepšit. V části práce, kde je zmíněna historie evidence majetku, je však určitý zádrhel – tedy možnost pro případně vylepšení. Jedná se o problematickou evidenci drobného hmotného majetku. Je tomu tak proto, že společnost rozlišuje tři druhy drobného hmotného majetku. První skupina není nikterak odpisována, a proto ji není potřeba nijak zvláštním způsobem evidovat. U druhé a třetí skupiny drobného hmotného majetku je to však složitější. Druhou skupinu společnost odpisuje 3 roky a třetí dokonce 5 let. Je tedy potřeba tyto odpisy někde zaznamenávat a mít o tomto majetku přehled.

Problémy s touto evidencí jsou způsobeny především kvůli mateřské firmě. Tato mateřská firma má sídlo mimo území České republiky a drobný hmotný majetek jako takový nemá potřebu nijak zvlášť evidovat. Jejím vstupem do společnosti bylo zapříčiněno právě to, že společnost XYZ začala evidovat veškerý majetek v ekonomickém softwaru SAP. Tento program má však značně omezené možnosti v evidenci drobného hmotného majetku. Z tohoto důvodu zůstal tento drobný hmotný majetek evidován v dnes již zastaralém ekonomickém softwaru Delta. Nabízí se tedy otázka, jakým způsobem by společnost mohla tuto situaci vyřešit. Je hned několik možností, které se naskýtají a následně si rozebereme jejich výhody a nevýhody.

Jako první řešení se nabízí přechod evidence do jiného ekonomického softwaru, který má lépe propracovanou evidenci i drobného majetku. Tato možnost je však předem zamítnuta. Jednak proto, že by mateřská společnost nedovolila přechod na jiný software, ve kterém by se její pracovníci neorientovali a neměli tak přehled o činnosti společnosti XYZ. Druhým důvodem je také to, že se přeci jen jedná o drobný hmotný majetek, tedy v porovnání s ostatním dlouhodobým majetkem společnosti zanedbatelná část majetku.

Druhým způsobem, jak by se dala tato situace vyřešit, je nalézt vhodný software či nějaký modul pro samostatnou evidenci drobného hmotného majetku. Na trhu existuje poměrně velké množství takových softwarů a záleželo by čistě na společnosti, pro jaký by se rozhodla. Účetní jednotka, která má drobný hmotný majetek na starost, nejlépe ví, co by měl takový program splňovat. Nemusel by být tedy problém takový program nalézt a drobný hmotný majetek v něm přehledně evidovat. Tato možnost se jeví jako nejpravděpodobněj-

ší. Převedení majetku ze starého programu Delta, ani po finanční stránce, by nemuselo být nikterak náročné.

Další možnost je čistě spekulativní a záleželo by na některém z pracovníků, který podrobně zná ekonomický software SAP. Jde o vymyšlení možnosti jak drobný hmotný majetek evidovat, podobným stylem jako dlouhodobý majetek. Zároveň je ale zapotřebí, aby byl drobný hmotný majetek od ostatního dlouhodobého hmotného majetku odlišen.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabýval problematikou evidence dlouhodobého majetku ve společnosti XYZ, s. r. o.

V úvodu práce jsme si nejprve objasnili teoretické znalosti, které souvisejí s danou problematikou evidence dlouhodobého majetku. Byly uvedeny veškeré činnosti, které musí společnost s danou problematikou vykonávat. Nyní již víme, že vše začíná pořízením daného majetku a že toto pořízení má vícero způsobů. Po pořízení následovalo zařazení majetku a s tím související jeho odpisování, kterých taktéž existuje více druhů. Na závěr teoretické části, stejně jako na konci použití dlouhodobého majetku, jsme si objasnili vyřazení. Všechny tyto činnosti se řídí závaznými předpisy, podle kterých je celá tato práce zpracována.

Následovala část analytická, kde jsme si v úvodu stručně představili společnost. Po představení je již zpracována hlavní část bakalářské práce. Nejprve jsme si prošli historický vývoje evidence dlouhodobého majetku ve společnosti XYZ až po současný stav. Zde byl důležitým rok 2005, kdy společnost začala přehledně evidovat veškerý majetek v ekonomickém softwaru SAP. V další části jsme si rozebrali strukturu jednotlivých druhů majetku. Z tohoto rozboru vyplynulo, že téměř tři čtvrtiny dlouhodobého majetku ve společnosti tvoří samostatné movité věci – tedy stroje, strojní zařízení a podobně. Po struktuře majetku je dále přiblížena problematika odpisů ve společnosti. Důležitým je rok 1993, kdy společnost přestala využívat lineárního způsobu odpisování a používá pouze odpisy zrychlené.

V závěru práce je navrženo, co by společnost mohla v dané problematice zlepšit. V této části jsme se zaměřili jen na určitou část evidence dlouhodobého majetku – drobný hmotný majetek, s jehož evidencí má společnost problémy. Z navržených opatření se jeví jako nejlepší způsob samostatný ekonomický software pro oddělenou evidenci drobného hmotného majetku.

Při zpracování této bakalářské práce jsem využil poznatků, které jsem získal během svého studia, ale dozvěděl jsem se i spoustu nových věcí. Velkým přínosem a novou zkušeností mi byla možnost nějaký čas strávit v dané společnosti a vidět tak danou problematiku z praktického hlediska.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Český statistický úřad [online]. 2012 [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>
- Česká republika. České účetní standardy pro podnikatele. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Česká republika, 2002, č. 500, 174.
- Česká republika. Zákon č. 563/1992 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, č. 563, 107. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>
- Česká republika. Zákon o dani z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, č. 586, 117. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>
- KOVALÍKOVÁ, Hana. *Vnitřní účetní směrnice pro podnikatele*. 6. vyd. Ostrava: ANAG, 2008. ISBN 978-80-7263-448-4.
- MUZIKÁŘ, Martin. Dlouhodobý majetek dle IFRS. *Účetní kavárna* [online]. 2010 [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/blog/detail-prispevku/articleid-423-dlouhodoby-majetek-dle-ifrs/>
- RYNEŠ, Petr. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka*. Olomouc: ANAG, 2009. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-503-0.
- SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví pro manažery*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 226 s. ISBN 80-247-1195-8.
- SEDLÁČEK, Jaroslav. *Základy finančního účetnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2005, 331 s. ISBN 80-861-1995-5.
- SIAK. *Poradenské a konzultační pracoviště SIAK* [online]. 2012 [cit. 2012-05-11]. Dostupné z: www.siakzlin.cz
- SVATOŠOVÁ, Jana a Jana TRÁVNÍČKOVÁ. *Účtová osnova, České účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 978-80-7263-578-8.
- VALOUCH, Petr. *Účetní a daňové odpisy 2012*. Praha: Grada, 2012. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-4114-7.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU	Evropská unie
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IAS	Mezinárodní účetní standardy
ČÚS	České účetní standardy
CP	Cenný papír
NM	Nehmotný majetek
HM	Hmotný majetek
DL	Dlouhodobý
DHM	Drobný hmotný majetek
CZ-CC	Klasifikace stavebních děl
SKP	Standardní klasifikace produkce

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – ukázka inventární karty str. 1	38
Obrázek 2 – ukázka inventární karty str. 2	39
Obrázek 3 – ukázka inventární karty str. 3	39
Obrázek 4 – ukázka inventární karty v softwaru SAP	41
Obrázek 5 – ukázka pomocné evidence majetku	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Odpisové skupiny	24
Tabulka 2 – Koeficienty pro lineární způsob odpisování	25
Tabulka 3 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %	25
Tabulka 4 - Roční odpisová sazba, při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %	25
Tabulka 5 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce o 10 %	26
Tabulka 6 – Koeficienty pro zrychlený způsob odpisování	27
Tabulka 7 – Doba odpisování dlouhodobého nehmotného majetku.....	28
Tabulka 8 – Minimální doba odpisování technického zhodnocení	29
Tabulka 9 - Jednotlivé stavy dlouhodobého majetku a jejich podíly	43

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Struktura dlouhodobého hmotného majetku	44
Graf 2 – Struktura dlouhodobého nehmotného majetku.....	46
Graf 3 – Struktura drobného hmotného majetku	47
Graf 4 – Rozdílnost průběhu odpisů	51